

Els films i l'entorn

El cinema català ha girat l'esquena a la promoció i ha tancat els ulls al nou públic. El cas és greu perquè té l'exemple del teatre, que fa el contrari.

Les façanes dels cinemes han perdut l'espectacularitat d'abans. El teatre, en canvi, la conserva.

CARLES BENPART

Seria més que suficient un petit, però seriós, estudi del cinema català de la darrera dècada per a descobrir que són els films, fins i tot els més deficients, allò que sobresurt favorablement de l'entorn cinematogràfic, immersit tot ell en la més absoluta desídia. Fins i tot es podria dir que és un miracle l'aparició d'unes quantes bones pel·lícules, en aquesta situació tan lamentable.

Els responsables del món cinematogràfic, des dels càrrecs institucionals als empresaris de sales, passant per distribuïdors, productors i algun director, no volem entendre ni acceptar com a bo, o si més no com a necessari, el canvi sofert pel mitjà cinematogràfic dins l'engranatge social, no solament a Catalunya sinó a tot Europa. (Desconec la situació de l'Índia o la Xina, i no vull ni mencionar la insultant i vexatòria decadència nord-americana).

Aquest error podria resumir-se en dos conceptes: girar l'esquena a la promoció (no ja amb noves perspectives sinó tancant les velles) i cloure els ulls al

nou públic. I aquesta actitud és més cega quan, al costat del món fílmic, hi conviu el món teatral, que dona una lliçó constant en aquests aspectes.

Ara que la publicitat és més important que mai a tot arreu, les façanes dels cinemes de Barcelona, a diferència de les de Madrid, són més tristes que mai; han perdut l'espectacularitat d'antany. Una ordre municipal que obliga a deixar a la vista les façanes d'interès arquitectònic ha fet desaparèixer del mític Comèdia aquells cartells monumentals que invitaven a veure films tan minoritaris com *El Manantial de la Doncella*. I més paradigmàtic —i ara molt significatiu— és el cas del llegendari Capitol: el seu vestíbul havia arribat a convertir-se en una autèntica jungla quan rebia la visita de Tarzan, o en un terrible passatge del terror, si així s'ho valia la programació, ja fos d'un clàssic com el *Dr. Cordelier* de Renoir o les forassenyades recreacions de Gorman sobre Poe.

Darrerament el vestíbul i la façana del Capitol havien arribat a ser d'allò més fred i impersonal, fins a l'extrem que, fora de l'horari de projecció, amb les portes tancades, era impossible sa-

ber de quin tipus d'establiment comercial es tractava.

Des de fa unes setmanes, això ha canviat, amb l'arribada de l'impuls teatral de Pepe Rubianes. Si ara passem per davant el Capitol, obert o tancat, "veurem" que es tracta d'un teatre. Només la sala dedicada al teatre n'anuncia l'espectacle a gran format, i caldrà que ens hi fixem molt per adonar-nos que, a la sala del costat, s'hi projecta l'últim èxit d'Almodóvar. "Rubianes solament" és l'única cosa que se'n destaca, i el títol és d'allò més encertat.

El món teatral barceloní ha sabut fer-se un públic "minoritari" que el cinema continua desestimant. I perquè ningú no es molesti, en posaré un exemple propi: *La Veritat Oculta* es va estrenar al Verdi amb un fracàs força considerable i les projeccions de la tarda no aconseguien de superar la dotzena d'espectadors, fins que una tarda la sala es va omplir i el trist ambient habitual es va convertir en un seguiment ben animat del film. Però ningú no ho va valorar perquè es tractava d'un col·legi. Aquella mateixa tarda vaig anar al Romea i tots estaven tan contents, perquè cada tarda laborable omplien amb... un col·legi.

Sens dubte la sortida del cinema català està més en l'aspecte cultural que no pas en l'industrial; n'hi ha molts exemples, des de la "Escuela de Barcelona" (m'agradaria de saber per què no es diu "Tren d'Ombres", tractant-se d'un film mut i que no té més versió original que el títol) passant per la *La Ciutat Cremada*, aquesta de gran èxit, però que va sofrir les conseqüències del Gran Ordre Dominant que va adjudicar l'èxit del film a la conjuntura social i mai al fet fonamental que darrere el film hi havia un cineasta. En canvi, ningú no gosarà dir que l'èxit d'un gran muntatge teatral sigui degut, en part, al fet que el públic vol conèixer l'espectacular edifici on es representa, o a la curiositat de veure el riu natural que li han comentat que domina l'escenari.